

**ELSEVIERS GIDS
VAN STRAND
EN KUST**

ELSEVIERS GIDS VAN STRAND EN KUST door A.C. Campbell.
12 x 19 cm, 320 pag. Vele kleurafbeeldingen. Ned. Vert. Drs.
J.H.C. Walenkamp en Drs. S.W. Willemstein. Elsevier, Amsterdam
1979. F. 26,-.
ISBN 90 10 01795 8

Een goed boek in de hand bij de wandelingen langs het strand is nooit weg. Iedereen die graag in de vloedlijn of op de rotsen rondsnuffelt en dan in aanraking komt met diersoorten uit de verschillende lagere diergroepen, heeft behoefte aan een boek dat hem niet alleen de namen verschaft, maar ook informatie verschaft over de bouw, de verspreiding, de afmetingen, de leefgewoonten enz.

Dit boek bestemd voor de kusten van Europa en Engeland wil zo'n boek zijn. Met ruim 800 afbeeldingen in kleur zal het zeker goede diensten bij het veldwerk bewijzen.

De nomenclatuur wat b.v. de schelpen betreft, is niet helemaal up to date, maar dit doet aan de bruikbaarheid weinig af. Wie houdt tegenwoordig de herhaaldelijk voorkomende wijzigingen nog wel bij?

Een goede literatuurlijst en een verklarende woordenlijst besluiten het boek, dat stellig de verouderde en niet meer leverbare oudere strandboekjes zal gaan vervangen.

B.E.

LAGERE DIEREN IN HET ZEEAQUARIUM door H. Splechna en
H. Hilgers.
13 x 19 cm. 72 pag. 120 kleurenfoto's. B.V. W.J. Thieme, Zutphen.
F. 12,-.
ISBN 90 03 95200 0

Na een korte beschrijving van de stammen Sponsen, Neteldieren, Ringwormen, Geleedpotigen, Weekdieren, Stekelhuidigen en Manteldieren, waarbij even iets wordt gezegd omtrent de anatomie en de systematische indeling, volgt de hoofdschotel: de lagere dieren. Tegenover elke pagina met 4 fraaie kleurenfoto's, die de dieren vaak in hun

natuurlijke milieu afbeelden, staat een tekstpagina met nadere informatie over elk afgebeeld dier. Bij elke te bespreken stam geven de schrijvers aan het begin bijzonderheden over bouw, leefwijze, milieu, voortplanting e.d.

Hier wordt nog wel eens een slip gemaakt, maar bezwaarlijker vind ik het gebruik van vele vaktermen, die niet nader worden verklaard. Hiervoor ontbreekt uiteraard de ruimte, maar het betekent wel dat van de lezer een behoorlijke biologische kennis verwacht wordt. Mogelijk kan bij een volgende druk een verklarende termenlijst toegevoegd worden.

B.E.

OCEAANLEVEN door Martin en Heather Angel.

21 x 28,5 cm. 72 pag. Vele kleurenfoto's. Uitg. Het Spectrum BV, Utrecht 1977. F. 9.95.
ISBN 90 318 9844 9.

Wat uitvoering betreft gelijk aan de uitgave Schelpen, die in de zelfde reeks 'De Wereld in kleur' verscheen (zie hierna).

In Oceaandleven maken wij echter kennis met andere oceaانبewoners dan alleen schelpdier-

ren. Vissen, koralen, stekelhuidigen, kreeftachtigen -hogeren en lagere, holtedieren, kortom een skala van levensvormen uit de zee trekt in zeer fraaie kleurenfoto's aan het oog voorbij. De meeste van de besproken diervormen zijn geen verzamelobjecten (gelukkig) zoals schelpen dat wel zijn, maar dankzij de moderne onderzoekingsmethoden en de prestaties van vakfotografen brengt een boek als dit de lezer toch wel veel nader tot de mysterieuze dierenwereld van zeeën en oceanen.

B.E.

SCHELPEN door J.M. Clayton.
21 x 28,5 cm. 72 pagina's. Vele kleurenfoto's.

Uitg. Het Spectrum BV, Utrecht 1977. F. 9.95

Dit is weer eens zo'n boek dat door zijn vormgeving, prettig leesbare tekst, zeer fraaie kleurenfoto's en goede typografie een propagandist genoemd mag worden voor de boeiende vrijetijdsbesteding die schelpen verzamelen toch wel genoemd mag worden. Dode schelpen, maar ook vele vele schelpen met het levende dier in zijn natuurlijke omgeving sieren dit boek. Soorten die de toekomstige verzamelaar ook in zijn bezit zal kunnen krijgen omdat het doorgaans niet om enorme zeldzaamheden gaat. Misschien kent u het boek al, want het is de Nederlandse uitgave van het Engelse boek, getiteld Allcolour Book of Sea Shells, in de Vita besproken op bladzijde Literatuur 66. Dit neemt echter niet weg, dat ook van deze uitgave de fraaie vormen en kleuren de lezer zeker zullen aanspreken. De lezenswaardige tekst zal hem zijn kennis omtrent deze zeecreaties doen vergroten. Ook in een populair boek mogen er overigens best auteursnamen achter Latijnse namen staan. Nu ontbreken ze.

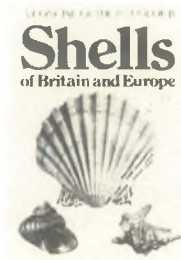
Enkele soorten zijn spiegelverkeerd afgebeeld (pag. 33, 53 en 60).

B.E.

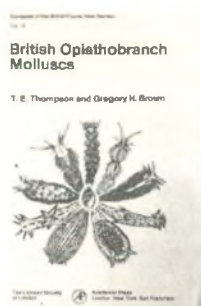
COQUILLAGES en
SHELLS OF BRITAIN AND EUROPE
door Jan Lellák.

Illustraties van Alena Cepická.
12 x 17 cm, 237 pag. Vele kleurenafbeeldingen.
Gründ, Parijs, 1975. Prijs ± F. 15,-
Hamlyn, Londen. 1975. £ 1.05
ISBN 2 7000 0124 9; 0 600 38020 3

Hoewel niet direct een laatste verschijning op de schelpenboekenmarkt, wil ik toch dit fraaie boekje onder Uw aandacht brengen. Het is zowel in het Frans als het Engels verschenen. Stellig is dit boekje het aanschaffen waard. Vooral voor diegenen, die van bijzonder fraai tekenwerk - in dit geval aquarel - houden. Elk plaatje is werkelijk een plaatje. Oorspronkelijk een Tsjechische uitgave. Na een inleiding over de bouw, anatomie, voortplanting, het verzamelen en nog een aantal interessante onderwerpen volgen de verschillende soorten, familiegewijs gerangschikt. Het boekje is duidelijk georiënteerd op de Middellandse Zee fauna. En dat is zeker de moeite waard gezien de schaarse literatuur over dit gebied.

B.E.

BRITISH OPISTHOBRANCH MOLLUSCS door T.H. Thompson en Gregory H. Brown
14 x 21,5 cm, 203 pag. 105 zwart/wit tekeningen. Academic Press, London. 1976. £ 3.50.
ISBN 0 12 689350 0

Dit goed geïllustreerde en door vakmensen samengestelde boekje over schelpdragende Opisthobranchiaten en naaktslakken stamt uit de serie Synopses of the British Fauna, waarvan reeds eerder besprekingen zijn verschenen. Naaktslakken worden door verzamelaars zelden verzameld. Ze zijn moeilijk te prepareren en worden daarom eigenlijk te veel veronachtzaamd. Dat is jammer, want in levende lijve zijn het misschien wel de mooiste weekdieren die er bestaan. Dat geldt ook zeker voor de soorten van de Britse (en onze eigen) fauna. Daarom zijn wij gelukkig met dit gedegen boek dat in duidelijke tekst en even duidelijke tekeningen een groot aantal opisthobranchiaten de revue laat passeren.

De onderwerpen algemene bouw, de biologie, het verzamelen en conserveren, de systematiek en een determinatietabel gaan aan het eigenlijke systematische deel vooraf. Een literatuurlijstje en een register besluiten het boek.

Een goede aanwinst voor een marien-biologische bibliotheek.

B.E.

LEVEN ONDER WATER door Frank de Graaf en Ruud Rozendaal.
30x30 cm. 140 pagina's. Vele kleurenfoto's. Uitgave Terra, Zutphen 1978. Geb. f 79.—.

Er zijn er al velen op de boekenmarkt gekomen, mooie en minder geslaagde werken over het dierenleven onder de zeespiegel, maar dit boek slaat alles. Ruud Rozendaal als zeer vakkundig onderwaterfotograaf leverde een sublieme collectie onderwateropnamen, waarbij Frank de Graaf een interessante tekst schreef. Een samenwerking die resulteerde in dit bijzonder fraai uitgevoerde boek, waarvoor ook de technische drukkers alle lof verdienen.

Over schoonheid is moeilijk te schrijven. Het is iets dat U zelf moet ondergaan bij het bekijken van de vaak compositioneel geraffineerde opname van vissen, koralen, wormen, zeesterren enz. Gelukkig weinig opnamen waarop stoere duikers voorkomen, maar wel een confrontatie met een uitzonderlijk mooie dierenwereld.

Het boek is uitgegeven in het kader van het World Wildlife Fund en wel speciaal voor de actie 'The seas must live'. Daarom ook begrijpelijk een voorwoord van Z.K.H. Prins Bernhard, die zelf ook enkele van zijn onderwateropnamen in het boek opgenomen zag. De foto's stammen uit de dierenwereld van de Middellandse, de Rode en de Caribische Zeeën. Ruud Rozendaal geeft aan het slot van het boek nog enig commentaar bij de foto's, hetgeen voor de fotograferende liefhebbers van belang kan zijn. Een prachtig boek waarvan u ongetwijfeld veel lees-, maar vooral veel kijkgenot zult hebben.

CONIDAE

Bacteria, het orgaan van Nederlandse Malacologische Vereniging (N.M.V.), is onder de titel "Alphabetical revision of the (sub) species in recent Conidae" gestart met een serie over de taxonomie van de recente Conidae. De auteurs, dr. H.E. Coomans, R.G. Moolenbeek en E. Wills, allen verbonden aan het Zoologisch Museum te Amsterdam, hebben daartoe de origine-

le beschrijvingen, het typemateriaal en het materiaal uit diverse collecties bestudeerd. Wanneer we verder in aanmerking nemen, dat deze voor verzamelaars zo populaire familie zo'n 500 recente soorten kent, is het niet verwonderlijk, dat het verschijnen van de artikelenreeks over een aantal jaren moet worden gespreid. Voor het eindresultaat is dus nog wel enig geduld nodig.

Deze artikelenreeks is, zoals de naam al aangeeft, zeker niet bestemd om mee te determineren. Uitvoerige beschrijvingen van de schelpen ontbreken; af en toe worden kenmerken, nodig om bepaalde verschillen te verklaren, vermeld. Wel wordt steeds en meermalen zelfs door middel van een duidelijk kaartje, de verspreiding aangegeven. Bovendien zijn van elke soort een of meer over het algemeen zeer duidelijke zwart-wit foto's opgenomen.

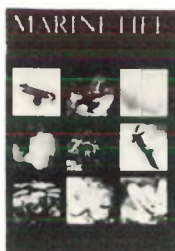
Al eerder is in de Vita gepleit om de taxonomische chaos in te dammen, maar dat neemt niet weg, dat die er nu eenmaal wel is. Daarom juichen wij het toe, dat voor een belangrijke familie als de Conidae een en ander eens op een rijtje wordt gezet. Voor de verzamelaar is het met de bestaande verscheidenheid in de naamgeving niet eenvoudig om te weten of hij met een bepaalde naam een zelfstandige soort of wellicht slechts een kleur- of patroonvariëteit aanduidt of met een synoniem te doen heeft. Aan bronnenstudie komt hij niet toe. In deze artikelen wordt voor iedere Conusnaam een oordeel gegeven over de geldigheid en de status van de soort. Blijkbaar is dat ook weer niet steeds met volledige zekerheid mogelijk. Welke conclusie moet de lezer trekken uit een door de auteurs uitsluitend op grond de verspreiding uitgesproken voorkeur om *Conus abbreviatus* Reeve, 1843 als de ondersoort *abbreviatus* van *Conus miliaris* aan te merken? Wat moet de verzamelaar aanhouden?

Wij kunnen er begrip voor opbrengen, dat enige zelfbeperking wordt betracht. Aan de andere kant zal een serie als deze niet spoedig worden herhaald. Daarom zouden wij de auteurs in overweging willen geven nog eens te bezien of het niet beter is om in het algemeen wel de nomina nuda, foutieve spellingen (?) en onjuiste determinaties op te nemen - er zijn al uitzonderingen gemaakt -, al was het maar dat in die gevallen wordt volstaan met een zo eenvoudig mogelijke aanduiding. Anders blijven er toch vragen over. Zo vragen wij ons af, wat de waarde is van de naam *admiralis*, een naam die wij in deze alfabetische revisie missen. En dat terwijl *Conus admiralis* Berge, 1847 door Wils (WILS, E., c.s. 1969 - 1974. Familie Conidae: no. 102, Antwerpen) wordt genoemd als synoniem voor *Conus ammiralis* L., 1758 (idem: WAGNER, J.L. & R.T. ABBOTT, 1978. Standard catalog of shells. Greenville). Behoort die naam tot een van de verworpen categorieën en zo niet om welke andere reden is die naam dan weggelaten? Zo hopen we straks ook meer uitvoerig te worden ingelicht over de betekenis van de naam *Conus ranunculus* Hwass, 1792, door Wagner en Abbott als naam voor een zelfstandige soort aangemerkt, in deze artikelen als een gekorrelde vorm van *Conus achatinus* Gmelin, 1971 genoemd, terwijl Wils (t.a.p. no. 79) spreekt over een synoniem van *Conus testudinarius testudinarius* Hwass in Bruguière, 1792 (zie ook: MARSH, J.A., 1964. Cone Shells of the World: p.53. Brisbane). Met dit voorbeeld moge nog eens worden onderstreept, hoe nuttig het is, dat enige orde op zaken wordt gesteld.

Hebt u belangstelling voor deze serie - de artikelen zijn in het Engels gesteld, maar een Nederlandse tekst zal worden opgenomen in de Informatiebladen van de vereniging, een gestencilde uitgave -, dan kunt u deze verkrijgen door lid te worden van genoemde vereniging tegen een jaarlijkse contributie van f 35,-.

Opgeven daarvoor kunt u zich bij de penningmeester, dr. A.S.H. Breure, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, postbus 9517, 2300 RA Leiden.

W.F.

MARINE LIFE. An illustrated Encyclopedia of Invertebrates in the Sea door J. David George, B.Sc., Ph.D., A.R.P.S. en Jennifer J. George, B.Sc., M.Sc.

Met een voorwoord van Sir Eric Smith, F.R.S.

Groot formaat (A4), 30½ x 21½ cm.

Uitg. Harrap, Londen. 1979. Eng. cat.prijs \$ 17.-.

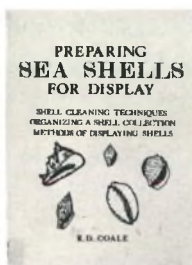
In dit boek, waaraan vele fotografen en biologen/specialisten hebben meegewerkt, worden ± 1300 marine Evertebrata in kleurenfoto's, deels onderwater, afgebeeld. Een prachtig kijkboek om een algemene, uitgebreide indruk van het leven in zee te krijgen, een greep uit het vele dat (nog) leeft. Met 128 pagina's afbeeldingen.

Er is een zeer beknopte doch verantwoorde, wetenschappelijke, systematische tekst van 135 pagina's gegeven, waarbij de Evertebrata door deze auteurs in 27 phyla zijn verdeeld, van Porifera tot Chordata. (De Protozoa zijn weggelaten). Voorts een beknopte bibliographie, glossary (van termen) en een index van 16 pagina's.

Een bezwaar is dat er behalve in de tekst, geen auteursnamen worden gegeven, die bij de ondertiteling hadden kunnen worden afgedrukt. Het zou de waarde van het boek verhoogd hebben. Verder zijn de illustraties vaak te klein geworden. Er zijn er tot 11 op één pagina afgedrukt wat de duidelijkheid niet steeds ten goede komt. Determineren is met dit boek beperkt mogelijk doch dit zal niet de opzet geweest zijn. De illustraties zijn uitgezocht op een wereldwijde basis zonder vermelding van de herkomst van het dier.

Ondanks de bezwaren is het een bijzonder mooi boek geworden waarbij de prijs in verhouding tot het gebodene beslist niet duur genoemd kan worden.

A.W. Lacourt.

PREPARING SEA SHELLS FOR DISPLAY door R.D. Coale.

16 x 22 cm; 34 pagina's; 2 zwart/wit tekeningen.

Uitgave: R.D. Coale, 5287 Malaspina Pl, N. Vancouver, BC Canada.
\$ 2.25 Offset.

De schrijver heeft zelf het boekje uitgegeven en daaruit spreekt zijn enorm enthousiasme voor het schelpen verzamelen. Dit zal hij ongetwijfeld vele jaren gedaan hebben en daarbij de moeilijkheden en mogelijkheden ondervonden en ontdekt hebben om schelpen zodanig te bewerken na de vangst dat zij tenslotte als juweeltjes een plaatsje in de collectie krijgen. Er zijn altijd nog verzamelaars die het met het reinigen en verder collectieklaarmaken niet zo nauw nemen. Dat is jammer. Het kost wel de nodige moeite om schelpen van het dier te ontdoen, maar wie die moeite wil geven, kan ook bogen op een goed verzorgde collectie.

Het boekje geeft vele praktijk-tips, duidelijk geboren uit het vele doen. Tips waarmee misschien vooral de beginner zijn voordeel kan doen. Voor de prijs hoeft men het niet te laten. Verschillende techniekjes passeren de revue zowel voor gastropoda als voor pelecypoda. Een handige tabel geeft voor elke familie - afhankelijk van de grootte van het exemplaar - de juiste prepareermethode aan, alsmede de moeilijkheden of de gevaren die te wachten staan. Een handig boekje.

B.E.

EIKAPSELS VAN DE KRAAKBEENVISSEN, ROGGEN, HAAIEN, DRAAKVISSSEN (CHONDRICHTYSES) VAN NOORD- EN WEST-EUROPA door A.W. Lacourt.

16,5 x 21 cm; 27 pagina's; 26 zwart/wit tekeningen.

Uitgave: Kon. Nederl. Natuurhistorische Vereniging en de Strandwerkgemeenschap. Adm. K.N.N.V. te Hoogwoud. 1979. f 5,25.

Het vinden van een roggeëikapsel langs het strand en soms ook van haaieneieren vastgehecht is geen zeldzaamheid, maar het determineren geeft wel eens problemen. Lacourt, die zich reeds jaren met de strandvondsten van deze eikapsels bezighoudt, schreef deze tabel, die nu ook uitgebreid is met de kapsel van draakvissen.

De eikapsels - als drijvende voorwerpen - kunnen van ver komen en de mogelijkheid is niet uitgesloten dat eikapsels van roggen of haaien uit verre streken op onze stranden kunnen aanspoelen. Na een inleiding wordt de bouw van een kapsel beschreven en iets verteld over de conservering, waarbij ik mis de methode om de kapsels na opweking op te vullen met watten, waardoor ze niet zo sterk inschrompelen.

Een goede tabel, die de strandjutters zeker van dienst kan zijn.

Een systematische indeling en een literatuurverwijzing completeren de tabel.

B.E.

CIRRIPEDIA THORACICA AND ACROTHORACICA

door Carl August Nilsson-Cantell.

17,5 x 24,5 cm; 134 pagina's; 66 zwart/wit tekeningen; 26 verspreidingskaartjes.

Uitgave: Universitets Forlaget. Oslo. 1978. Ingen. 62.50 N.Kr. ISBN 82-00-01670-6-IT

Deze monografie, die een overzicht geeft van wat in duidelijker taal zeepokken en eendemossels heet, maakt deel uit van een serie: Marine invertebrates of Scandinavia en wel Nr. 5. Het bestudeerde gebied is uitgestrekt, maar laat zich omschrijven met het Noord-Oostelijk deel van de Atlantische Oceaan (Engeland-IJsland, Groenland, de IJzsee, de kusten van Scandinavië, de Noordzeekust van Duitsland, Nederland, België tot aan het Nauw van Calais).

Het is dus ook erg prettig, dat zeepokken en eendemossels, die in ons faunagebied voorkomen of kunnen aanspoelen, aan de hand van dit zeer nauwkeurig samengestelde werk gedetermineerd kunnen worden.

Het beschreven materiaal stamt uit de collecties van vele - vooral noordelijke - musea en universiteiten. Na een vrij korte anatomische uiteenzetting, volgt een lijst met verklaringen van termen, die in de determinatietabellen worden gebezigd. Bij elke soort worden de synoniemen vermeld alsmede waar het type-exemplaar gevonden en bewaard wordt.

Een beschrijving van de habitus met bijzonderheden over monddelen, rankpoten, afmetingen, biotoop en verspreidingsgebied maken deze monografie overzichtelijk en goed te raadplegen. Alhoewel gezegd moet worden, dat bij het werken met dit boek van een grondige biologische belangstelling wordt uitgegaan. Aan het slot nog een hoofdstuk dat zich geheel bezighoudt met de larven van de rankpotigen en de ontwikkeling alsmede een uitvoerige literatuurlijst.

B.E.

STARFISH-GUIDES TO IDENTIFICATION AND METHODS OF PRESERVING door Marjorie Furlong and Virginia Pill

14 x 21 cm; 104 pagina's; 40 kleurenfoto's.

Uitgave: Ellis Robinson Publishing Co. Inc. U.S.A.

Dit boekje vond zijn oorsprong in een grote zeesterrencollectie van de eerste auteur Marjorie Furlong, die bijeengebracht was door zelf verzamelen, door duikers en via de visserij.

De vele kleurenfoto's getuigen van een goede prepareermethode, waarvoor de schrijvers ook aanwijzingen geven. Bij elke besproken soort wordt aangegeven in welke van de 5 verschillende oplossingen de conservatie moet plaats vinden. Het is gewoon boeiend te zien hoeveel

soorten zeesterren voorkomen in een gebied dat de Pacific coast, Alaska, Mexico en Hawaii omvat. Alle afgebeelde en besproken soorten zijn ook samengevat in een systematische soortenlijst. Van elke soort wordt een vormbeschrijving gegeven, naast de afmeting en het verspreidingsgebied alsmede bijzonderheden over de biotoop. B.E.

PINNA NOBILIS L. door G. Czihak en W. Dierl.

Heft 16a Groszes Zoologisches Praktikum.

16.5 x 24,5 cm; 40 pagina's; 31 zwart/wit tekeningen.

Gustav Fischer Verlag - Stuttgart. 1961. Dm. 18.-.

ISBN 3-437-30045-8.

Iedere schelpenverzamelaar kent de grote kastanjebruine Steekmossels, die hij - zeker bij een bezoek aan de Adriatische Zee - wel in handen zal krijgen. Meestal levend. Vaak wordt dan het dier maar zo snel mogelijk verwijderd en gaan de schelpen als trofee mee naar huis. Toch is de anatomie van het dier zeker de moeite waard om daar ook eens wat aandacht aan te geven. Wie zich hierin wil verdiepen en zo-

doende zijn kennis omtrent de bouw van weekdieren wil vergroten, vindt in dit boekje een uitstekende leidraad.

Juist omdat *Pinna nobilis* doorgaans van flinke afmetingen is, zijn vele organen meestal goed te vinden en te bestuderen. De tekeningen zijn zeer duidelijk. B.E.

ZOOLOGISKE BESTEMMELSESTABELLER: CRUSTACEA

DECAPODA door Marit E. Christiansen.

21 x 21 cm; 71 pagina's 90 zwart/wit tekeningen.

Universitetsforlaget, Oslo. 1972.

ISBN 82 00 02238 2.

Het enige nadeel voor ons is zeer waarschijnlijk de Noorse taal, die velen niet machtig zijn om deze fraai geïllustreerde determinatietabel te kunnen hanteren. De inhoud, die de krabben, de heremietkreeften en de kreeften omvat, is uiteraard ook afgestemd op de noordelijke fauna, maar ook de kreeftachtige vertegenwoordigers uit onze streken zijn hier goed mee te determineren. De tekeningen zijn zeer duidelijk en dat kan weer veel goedmaken bij het hanteren van de Noorse tekst.

Een vertaling van deze tabel in het Nederlands of Engels zou zeker aanbevelingswaardig zijn, alhoewel wij natuurlijk nog niet zo lang geleden werden verblijd met de K.N.N.V. Mededeling nr. 111: De Nederlandse Decapoda (Garnalen, Kreeften en Krabben) door L.B. Holthuis en G.R. Heerebout.

Typografisch ziet het boekje er met de harde omslag en een plastic spiraal ook goed verzorgd uit. B.E.

DE ISOPODEN VAN DE NEDERLANDSE KUST

door P.H.M. Huwae.

16.5 x 21 cm; 68 pagina's, 49 zwart/wit tekeningen.

Uitgave: Kon. Nederl. Natuurhistorische Vereniging en de Strandwerkgemeenschap, Adm. Bureau K.N.N.V. te Hoogwoud. 1977. f 5,75.

Tijdens het veldwerk langs strand en rotsen kunnen we ze tegenkomen de Isopoden of populairder genoemd de pissebedden.

Wie dan wil weten met welke soort hij te maken heeft, raadplege deze determinatietabel. Het boekje vertelt iets over leefwijze, voortplanting, de bouw van het dier alsmede over het verzamelen en conserveren. Twee tabellen wijzen de weg: één waarmee we de suborden en de

families bepalen, de andere voert tot de soorten. Los bijgevoegd is een bijlage, die de afbeeldingen omvat.

Ergens misschien handig zo'n losse bijlage, maar het gevaar van zoekraken is niet ondenkbeeldig. Liever had ik de tekeningen verweven in de tekst willen zien, zodat bij het vinden van de juiste naam ook tegelijk er vlakbij een afbeelding van het betreffende dier te zien is. Ook de veelsoortigheid van tekentechnieken en het ontbreken van afmetingen bij de tekeningen zijn zaken die layouttechnisch en gebruikstechnisch om verbetering vragen.

Overigens weer een goede aanvulling in de literatuur, die we best kunnen gebruiken. B.E.

EMBRYOLOGIE VON LOLIGO VULGARIS LAM. door Prof. Dr. Pio Fioroni en Dr. Gudrun Meister.

Heft 16 c/2 Groszes Zoologisches Praktikum.

16,5 x 24,5 cm; 69 pagina's; 29 zwart/wit tekeningen.

Gustav Fischer Verlag - Stuttgart. 1974. DM. 26.-.

ISBN 3-437-30190-X.

Deze wetenschappelijke publicatie is bedoeld als steun bij anatomisch praktikum voor biologiestudenten. Het boekje valt in twee delen uiteen: een theoretisch deel en een praktisch deel, dat ook aanwijzingen geeft voor het bemachtigen van het practicummateriaal en de conservering.

Uiteraard vraagt dit boekje een gedegen kennis van de lezer inzake de anatomie van inktvissen en de vele gebruikte vaktermen.

Wie als amateur de moeite wil nemen zich toch eens met deze boeiende materie bezig te houden, vindt in dit practicum een zeer vakkundige gids. Een uitgebreide literatuurlijst compleetert het geheel. B.E.